

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра **Фінансового менеджменту та фондового ринку**

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
за магістерською програмою професійного спрямування
Фінансовий та страховий менеджмент

на тему: «Управління джерелами фінансування суб'єкта господарювання»

Виконавець:

студентка ЦЗВФН

Бурдаковська Влада Олександрівна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., старший викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Домбровська Софія Олексіївна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. В сучасних умовах розвитку економіки України дедалі вагомішого значення набуває управління фінансовим забезпеченням діяльності підприємства, оскільки фінансові ресурси є базисом, без якого неможливе функціонування й подальший розвиток підприємства. Від повноти та структури джерел фінансового забезпечення безпосередньо залежить діяльність підприємств будь-якої форми власності, організаційно-правового статусу і галузевої спрямованості. Досягнення стратегічних цілей значно залежить від ефективності управління фінансовим забезпеченням діяльності та формування оптимальної структури і умов залучення фінансових ресурсів.

Фінансовий стан підприємства визначається формуванням і використанням його ресурсів. Він характеризується забезпеченістю власними обіговими коштами, станом нормованих запасів товарно-матеріальних цінностей, станом та динамікою дебіторської і кредиторської заборгованості, оборотністю коштів, платоспроможністю та іншими підсумками фінансово-господарської діяльності підприємства, які дозволяють дати оцінку досягнутим результатам та зробити висновки про рівень фінансово стану підприємства.

Тому в сучасних умовах комплексна розробка теоретичних і практичних питань формування та використання фінансових ресурсів підприємства, визначення напрямів підвищення їх ефективності є актуальною проблемою сьогодення.

Питаннями формування та використання джерел фінансування займалися такі вітчизняні вчені, як М. Д. Білик, І. О. Бланк, О. Д. Василик, І. В. Зятковський, Л. О. Лігоненко, В. М. Опарін, К. В. Павлюк, А. М. Поддєрьогін та інші. Над дослідженням проблем функціонування джерел фінансування підприємств працювали зарубіжні вчені Ю. Брігхем, Р. Брейлі, В. В. Бочаров, Г. Дональдсон, В. В. Ковальов, С. Майерс, Дж. С. Мілль, В. М. Родіонова, М. В. Романовський, В. А. Слепов та інші.

Метою роботи є на основі узагальнення теоретичних досліджень щодо джерел фінансування підприємств визначити шляхи оптимізації структури капіталу АТ «Одесагаз» та розробити рекомендації щодо підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства.

Відповідно до поставленої мети в роботі передбачено вирішення таких основних завдань:

1. Висвітлити концептуальні підходи до визначення сутності джерел фінансування діяльності суб'єкта господарювання.
2. Охарактеризувати підходи до класифікації джерел фінансування діяльності суб'єкта господарювання.
3. Розглянути теоретичні засади управління власними та позиковими джерелами фінансування підприємства.
4. Оцінити фінансово-економічний стан підприємства АТ «Одесагаз».
5. Проаналізувати склад і структуру джерел фінансування підприємства АТ «Одесагаз».
6. Визначити підходи до управління джерелами фінансування підприємства.

7. Оцінити вплив чинників на управління джерелами фінансування підприємства АТ «Одесагаз».

8. Сформулювати напрямки оптимізації структури капіталу підприємства АТ «Одесагаз».

9. Запропонувати рекомендації щодо вдосконалення управління джерелами фінансування підприємства АТ «Одесагаз».

Об'єктом дослідження є процес управління джерелами фінансування суб'єктів господарювання в сучасних економічних умовах України.

Предметом дослідження виступає комплекс теоретичних, методичних та організаційних основ управління джерелами фінансування і практичні рекомендації щодо оптимізації структури капіталу підприємства.

Методи дослідження. У роботі було використано загальнонаукові методи дослідження: аналіз, синтез, індукцію, дедукцію (при визначенні теоретичних основ управління джерелами фінансування); математичні методи при розрахунку фінансово-економічних показників структури капіталу підприємства; метод порівняння для зіставлення даних фінансової звітності підприємства у динаміці, табличний і графічний методи для наочності відображення інформації.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти, наукові статті, монографії вітчизняних та зарубіжних вчених, матеріали наукових конференцій, дані засобів масової інформації та мережі Internet за темою дослідження, первинна документація та фінансова звітність підприємства АТ «Одесагаз»

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (39 найменувань) та 5-ти додатків. Загальний обсяг роботи становить 90 сторінки. Основний зміст викладено на 75 сторінках. Робота містить 7 таблиць, 13 рисунків.

Публікації та апробація результатів дослідження. Основні ідеї кваліфікаційної роботи знайшли відображення у науковому фаховому виданні України.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні основи управління джерелами фінансування суб'єкта господарювання»** розглянуто сутність джерел фінансування діяльності підприємства АТ «Одесагаз», класифікацію джерел фінансування діяльності підприємства, основи управління власними та позиковими джерелами фінансування підприємства

У другому розділі **«Практичні підходи до управління джерелами фінансування підприємства «АТ Одесагаз»** оцінений фінансово-економічний стан підприємства «АТ Одесагаз», здійснений аналіз складу і структури джерел фінансування підприємства АТ «Одесагаз», наведені підходи до управління джерелами фінансування підприємства.

У третьому розділі **«Шляхи удосконалення управління джерелами фінансування підприємства «АТ Одесагаз»** обґрунтовано вплив чинників на

управління джерелами фінансування підприємства АТ «Одесагаз», сформульовані напрямки оптимізації структури капіталу підприємства «АТ Одесагаз», запропоновані рекомендації щодо вдосконалення управління джерелами фінансування підприємства АТ «Одесагаз».

ВИСНОВКИ

У роботі здійснено теоретичні узагальнення і запропоновано вирішення наукового завдання, яке полягає в дослідженні та розробці науково-практичних рекомендацій щодо вдосконалення фінансування діяльності підприємства. Результати дослідження дають підстави для таких висновків:

1. Кожен суб'єкт господарювання з метою забезпечення ефективності та результативності власної діяльності вимушений вирішувати питання оптимізації капіталу, зокрема за рахунок забезпечення його оптимальної структури. Вважаємо, що процес оптимізації капіталу повинен здійснюватися не лише у напрямку забезпечення відповідності необхідних обсягів залучення фінансових ресурсів обсягам потреб підприємства, однак й з урахуванням факторів впливу на вибір структури капіталу з метою уникнення значних ризиків, підвищення результативності прийняття управлінських рішень, орієнтованих, перш за все, на забезпечення фінансової стабільності та рентабельності підприємства.

2. У розвинутих економічних системах, перед суб'єктами підприємницької діяльності у процесі формування грошових потоків від фінансової діяльності, існує доволі широкий спектр інструментів та стратегій акумуляції ресурсів. Мінлива ринкова кон'юнктура, а також соціально-економічні та політичні виклики вимагають вибору найменш ризикових джерел фінансових ресурсів, але в той же час ефективних з точки зору обсягів та умов залучення грошових коштів

3. Формування фінансових ресурсів на підприємствах – це процес утворення грошових фондів для фінансового забезпечення операційної, інвестиційної діяльності, виконання фінансових зобов'язань перед державою та іншими суб'єктами господарювання. На процес формування і використання фінансових ресурсів суб'єктами господарювання чинять вплив як внутрішні фактори (фінансова політика підприємства), так і зовнішні умови (бюджетно-податкова політика держави та стан економічного розвитку).

4. Найбільш практичний варіант забезпечення прибутковості АТ «Одесагаз» - це оптимізація витрат послуг з передачі та/або газопостачання шляхом планування нормативно визначених елементів калькуляції собівартості таких послуг з прив'язкою до очікуваного маржинального прибутку. В свою чергу, це – планування кошторису, впровадження управлінського обліку за місцями їх виникнення, етапами формування, статтям калькуляції витрат та оперативний аналіз відхилень.

5. Не зважаючи на досить обмежені можливості фінансування, керівництво товариства має намір завершити вже розпочаті заходи щодо поліпшення стану товариства і, можливо, отримати задовільні інвестиційні пропозиції. В залежності від зовнішніх обставин, цей процес може бути або прискорений, або

пригальмований, але альтернативи обраному товариством курсу нема. Істотними факторами, які можуть вплинути на діяльність емітента в майбутньому, є збільшення інфляції, зростання цін, подорожчення кредитних ресурсів, що негативно вплине на діяльність АТ «Одесагаз».

6. Ефективне управління потребує наявності у корпоративній структурі товариства: незалежної наглядової ради, ревізійної комісії та ефективного виконавчого органу (правління) і корпоративного секретаря (за наявності), раціонального та чіткого розподілу повноважень між ними, а також належної системи підзвітності і контролю. Органи товариства та їх посадові особи повинні діяти добросовісно та розумно в інтересах товариства. Права та обов'язки органів управління і посадових осіб визначаються у статуті та спеціальних внутрішніх документах товариства.

7. Збільшення капіталу АТ «Одесагаз» відбувається насамперед за рахунок нерозподіленого прибутку. Амортизаційні кошти нагромаджуються в амортизаційному фонді для подальшого використання як джерела відтворення вартості основних засобів. Поширеним способом поповнення коштів на підприємстві є скорочення дебіторської заборгованості.

8. Результати аналізу використання власного капіталу на прикладі підприємства АТ «Одесагаз» дали змогу надати такі рекомендації:

- підприємству, згідно із законодавчою базою, необхідно створити резервний капітал;
- продовжувати збільшувати нерозподілений прибуток. Це можливо зробити за допомогою оптимізації всіх витрат підприємства;
- намагатися збільшити вплив оборотності власного капіталу на рівень його рентабельності.

9. Сучасна інфраструктура ринку цінних паперів повинна мати здатність не тільки вирішувати завдання створення додаткових фінансових ресурсів, а й компенсувати значну частину інфляційного тиску на економіку. Кошти повинні бути спрямовані в інвестиції, а не на поточне споживання чи розміщення в закордонних активах. Таким чином, за допомогою ефективною інфраструктури можна спрямувати значну частину вільних коштів на фондовий ринок з метою забезпечення необхідних ресурсів і ліквідності для розширення бізнесу емітентів цінних паперів.

АНОТАЦІЯ

Бурдаковська В.О., «Управління джерелами фінансування суб'єкта господарювання»
кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності
«072 Фінанси, банківська справа та страхування» за магістерською програмою
«Фінансовий та страховий менеджмент»
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2021 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – Об'єктом дослідження є процес фінансування діяльності підприємства АТ «Одесагаз» в сучасних умовах господарювання в Україні.

У роботі розглядаються аспекти комплексної розробки теоретичних і практичних питань формування та використання фінансових ресурсів підприємства в сучасних умовах, а також визначення напрямів підвищення їх ефективності.

Проаналізовано основна діяльність підприємства та джерела фінансування, які є необхідними для оцінки формування джерел фінансових ресурсів у сучасних умовах.

Запропоновано для удосконалення формування фінансових ресурсів підприємство орієнтуватися на планування та прогнозування обсягів фінансових ресурсів та контроль за їх використанням. У сучасних умовах підприємству потрібно сформулювати стратегію, яка має бути направлена на зниження фінансових ризиків, покращення ліквідності фінансових ресурсів та підвищення ефективності їх використання.

Ключові слова: власний капітал, позиковий капітал, дохід, прибуток, джерела фінансування, фінансові ресурси, фінансові ризики.

ANNOTATION

Burdakovska V., «Managing the source of financing of the business entity»,
thesis for Master degree in specialty «072 Finance, banking and insurance»
under the program «Financial and insurance management»,
Odessa National Economic University
Odessa, 2021

Thesis consists of three chapters. Object of study is the process of financing the activities of the enterprise JSC Odesagaz in modern economic conditions in Ukraine.

Diploma thesis deals with aspects of the complex development of theoretical and practical issues of the formation and use of financial resources of an enterprise in modern conditions, as well as the definition of directions for increasing their efficiency.

Analyzed the main activities of the enterprise and the sources of funding required to assess the formation of sources of financial resources in modern conditions.

Proposed to improve the formation of financial resources, the company should focus on planning and forecasting the amount of financial resources and control over their use. In modern conditions, the company needs to form a strategy that should be aimed at reducing financial risks, improving the liquidity of financial resources and improving their efficiency.

Keywords: equity, debt capital, income, profit, sources of financing, financial resources, financial risks.